

MRF 2024.231

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 7. august 2024, j.nr. 20/03477

Stadfæstet påbud efter jordforureningslovens § 40 til sælger af ejendom om at foretage undersøgelse af jordforurening i form af byggeaffald med knuste eternitplader med konstateret indhold af asbestfibre, da luftfotos for perioden 1995-2016 viste spredt byggeaffald på ejendommen, og forureningen på baggrund af skønserklæring i sag mellem køber og sælger af ejendommen samt besigtigelsesnotat med overvejende sandsynlighed måtte antages at være sket ved de byggearbejder, som sælger som registreret erhvervsvirksomhed på ejendommen havde gennemført i en periode frem til 2014.

Sagen omhandlede en jordforurening i form af byggeaffald indeholdende knuste eternitplader med indhold af asbestfibre på en ejendom, som S havde solgt til K med overdragelse den 1. marts 2017. S havde siden 1978 stået som ejer af halvdelen af ejendommen og siden 1988 som ejer af hele ejendommen, hvor der var foretaget nedrivning, ombygning om udskiftning af tag løbende i en periode frem til 2014 og S havde i CVR-registret haft registreret adresse for virksomhed på ejendommen. K udtog i 2019 stævning mod S vedrørende mangler ved ejendommen og anmeldte den 1. marts 2019 over for Aabenraa Kommune, at der var konstateret knuste eternitplader med asbest flere steder på ejendommen. Den 5. november 2019 udtalte Styrelsen for Patientsikkerhed, at ophold på ejendommen alene burde ske med anvendelse af beskyttelsesudstyr, og at beboerne ikke burde opholde sig på ejendommen. Med afgørelse af 30. januar 2020 meddelte Aabenraa Kommune påbud om forureningsundersøgelser med henvisning til jordforureningslovens § 40 og herunder undersøge, hvilke aktiviteter der kunne have medført forurening med asbest og udarbejde forslag til afværgeforanstaltninger. Kommunen henviste dels til skønserklæring fra retssagen mellem K og S og dels til et besigtigelsesnotat. S påklagede påbuddet og gjorde gældende, at den konstaterede jordforurening ikke kunne henføres til aktiviteter udført af S. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden)

bemærkede, at efterforarbejderne for jordforureningslovens § 40 kan miljømyndigheden meddele påbud om at foretage undersøgelse, når der er en begrundet mistanke om, at der foreligger en jordforurening, og den mulige jordforurening med overvejende sandsynlighed kan hidrøre fra en forureners virksomhed eller anlæg, men af § 40, stk. 2, fremgår, at udledninger, der er ophørt inden 1. januar 1992, dog ikke er omfattet. Ud fra luftfotos fra perioden 1995-2016 konstaterede nævnet, at der havde forekommet spredt byggeaffald på ejendommen. Endvidere konstaterede nævnet, at der med skønserklæringen og bestigelsen var påvist knuste eternitplader med indhold af asbest i nærhed af de arbejder, som var gennemført i den periode, hvor S ejede ejendommen. Nævnet fandt på den baggrund, at den konstaterede jordforurening med overvejende sandsynlighed stammede fra S's aktiviteter på ejendommen, og at aktiviteterne på baggrund af registreringen i CVR-registret mest sandsynligt var sket som led i erhvervsmæssigt drevet virksomhed og dermed omfattet af definitionen af forurenere efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1. Endvidere fandt nævnet, at jordforureningen med overvejende sandsynlighed var sket i takt med de løbende arbejder på bebyggelser på ejendommen i perioden frem til 2014, hvorfor det måtte lægges til grund, at forureningen var sket eller fortsat efter den 1. januar 1992. På denne baggrund stadfæstede Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelsen.

Kommentar: Afgørelsen kan sammenholdes med U 2013.2454 V, der vedrørte en tvist mellem køber og sælger om en forurenede ejendom, og hvor sælger ønskede selv at fjerne forureningen. I denne sag havde sælger anmeldt sig som forurenere, og kommunen havde meddelt påbud til sælgeren om at fjerne forureningen, hvilket blev påklaget til det daværende Natur- og Miljøklagenævn, men hvor klagesagen ikke var afgjort, da landsretten tog stilling til tvisten mellem køberen og sælgeren. Landsretten afviste i sagen, at sælgeren havde afhjælpningsret, idet landsretten bl.a. anførte: "Billund Kommune har meddelt [sælgeren] – som den ansvarlige for forureningen – et påbud efter jordforureningsloven

*om at fjerne affaldet, jf. jordforureningslovens § 41. Efter lovens § 44, stk. 1, kan en forurener meddeles et påbud om oprydning, uanset om forureneren har rådighed over ejendommen. Miljømyndighederne kan efter bestemmelsens stk. 2 meddele ejeren af ejendommen et påbud om bl.a. at tåle oprydning på ejendommen ved forurenerens foranstaltning. Uanset bestemmelsen i jordforureningslovens § 44, stk. 2, har ejeren af en forurenet ejendom ikke pligt til at acceptere, at en forurener får adgang til ejendommen med henblik oprydning. Bestemmelsen forudsætter således, at ejeren af ejendommen giver samtykke til, at forureneren foretager oprydning". Sammenholdes den tidligere dom med den foreliggende sag, er der i denne sag den forskel, at køberen tilsyneladende har samtykket i, at sælgeren kan få adgang til køberens ejendom, hvormed betingelsen for påbud efter jordforureningslovens § 44 på fremmed ejendom må anses for opfyldt. Om påbud om oprydning på fremmed ejendom se også Pagh og Haugsted, Fast ejendom – regulering og køb, 4. udg., 2022, s. 626 ff. Se tillige **MRF 2024.240 Mfk**, hvis baggrund tilsvarende var en ny ejers opdagelse af asbestforurening.*

Stadfæstelse af påbud om undersøgelse af jordforurening med asbest i Aabenraa Kommune

Sag: 20/03477

Dato: 7. august 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Aabenraa Kommunes afgørelse af 30. januar 2020 om påbud om undersøgelse af jordforurening med asbest på matr.nr. [Matrikelnummer1] på adressen [Adresse1], 6230 Rødekro.

Aabenraa Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. februar 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat (ejendommens tidligere ejer), der er repræsenteret ved

advokat.

Klager har den 19. marts 2020 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har anført, at klager ikke er rette påbudsadressat, idet Aabenraa Kommune ikke har godtgjort, at det med overvejende sandsynlighed er klager, der har forårsaget forureningen på ejendommen, ligesom kommunen ikke har godtgjort, hvornår forureningen er opstået, herunder at den er opstået efter den 1. januar 1992.

Klager har oplyst, at klager den 10. august 1978 overtog halvdelen af ejendommen og sidenhen den 20. december 1988 overtog hele ejendommen. I 2008 fik klager nedrevet en staldbygning, som var opført i 1900, og hvor tagdækningen bestod af metalplader. Nedrivningen blev udført af et firma efter gældende regler og forskrifter. Klager anvendte en del af murene fra den nedrevne staldbygning til opfyldning. Samtidig med nedrivningen af staldbygningen fjernede klager en anden bygning, som lå i forlængelse heraf. Tagdækningen på denne bygning var eternitplader, som klager personligt bortskaffede ved aflevering på en genbrugsstation. På et tidspunkt mellem 2010 og 2012 er en del af taget på en anden staldbygning udskiftet. Også denne tagdækning var af eternit og blev bortskaffet af klager personligt ved aflevering på en genbrugsstation. Endelig er taget på hovedhuset udskiftet på et tidspunkt i perioden mellem 2012 og 2014. Dette tag var imidlertid af tagpap og ikke eternitplader.

Klager har desuden oplyst, at klager efterfølgende har solgt ejendommen med overtagelse pr. 1. marts 2017. I forbindelse med salget fremkom der ikke oplysninger om, at der skulle være fundet tagplader eller stykker heraf på ejendommen. Det forekommer derfor ifølge klager mærkværdigt, at fundet af asbestplader først anmeldes til Aabenraa Kommune mere end 2½ år efter overtagelsen, og mere end 6 måneder efter, at den nuværende ejer har anlagt retssag mod klager vedrørende mangler ved ejendommen, herunder eventuel forurening. Klager bestrider ikke, at der ved en bygningsundersøgelse udført den 21. november 2019 og ved en syn- og skønsforretningen udført den 9. december 2019 er fundet eternitplader på grunden. Det bestrides imidlertid, at det er klager, der har henkastet, nedgravet eller udlagt eternitpladerne eller dele heraf, og hverken bygningsundersøgelsen eller skønsrapporten påviser ifølge klager en sammenhæng mellem de eternitplader, der er fundet på ejendommen, og de bygninger, som er fjernet, eller det tag, der er udskiftet af klager. Klager påpeger i den forbindelse, at den nye ejer har været i gang med at nedbryde indvendigt

inventar i en lade, der ligger overfor hovedhuset, og som har eternittag. Det kan efter klagers opfattelse ikke afvises, at byggeaffaldet fra dette arbejde indeholder asbest, og at det indvendige inventar, herunder loftplader mv., er spredt på ejendommen, efter at klager er fraflyttet.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Det fremgår af et telefonnotat dateret den 4. november 2019, at den daværende ejer af ejendommen på matr.nr. [Matrikelnummer1] på adressen [Adresse1], 6230 Rødekro (herefter "Ejendommen") den 1. november 2019 kontaktede Aabenraa Kommune vedrørende asbestholdigt affald på Ejendommen. Af telefonnotet fremgår bl.a. følgende:

"Han oplyser, at det flyder med knuste asbestplader på ejendommen bl.a. på gårdspladsen. Det drejer sig om et areal på 3-4000 m², hvor der ligger små og store stumper tagplader mere eller mindre spredt. Han oplyser at færdsel på gårdspladsen kan hvirvle fibre op.

De har i løbet af et års tid fået aflivet 3-4 heste pga. specielle hovproblemer, som ikke var set før og dyrlægen har sagt at deres hund, som opholder sig på gårdspladsen lider af asbestose.

Inden overtagelsen af ejendommen gjorde de sælger opmærksom på, at han skulle fjerne bygningsaffald på ejendommen. Det skete dog ikke. Ligesom de konstaterede andre fejl og mangler f.eks. ulovlige elinstallationer og forkert udførte kloakinstallationer."

På baggrund af henvendelsen kontaktede Aabenraa Kommune den 1. november 2019 Styrelsen for Patientsikkerhed med henblik på en vurdering af de sundhedsmæssige forhold ved ophold og beboelse på Ejendommen.

Styrelsen for Patientsikkerhed oplyste i en mail af 5. november 2019 til Aabenraa Kommune, at styrelsen vurderede, at personophold/beboelse på Ejendommen kunne være forbundet med en nærliggende sundhedsfare, idet indånding af asbestfibre er potentielt kræftfremkaldende. Styrelsen anbefalede derfor, at al ophold på Ejendommen kun skete med passende beskyttelsesudstyr, og at

Ejendommens beboere ikke opholdt sig på arealet. Styrelsen anbefalede ligeledes yderligere belysning af sagen.

Den daværende ejer af Ejendommen fremsendte den 18. november 2019 et notat udarbejdet af et rådgivende ingeniørfirma ([Virksomhed2]) dateret den 8. februar 2019, hvoraf det fremgår, at rådgiveren estimerede, at der var tale om et område på ca. 1.300-1.600 m² med synlig eternit i overfladejorden, svarende til ca. 1.100-1.450 tons, og at de samlede omkostninger til at bortskaffe den asbestholdige eternit ville være omkring 1.600.000-2.100.000 kr. ekskl. moms.

Den 21. november 2019 foretog et andet rådgivende ingeniørfirma ([Virksomhed1]) en besigtigelse af Ejendommen på vegne af Aabenraa Kommune. Det fremgår af et notat af 27. november 2019, at der i forbindelse med besigtigelsen blev foretaget tre prøvegravninger forskellige steder på grunden. Der blev desuden udtaget tre eternittagplader til analyse for asbest. Videre fremgår det af notatet, at:

”Der er konstateret forskelligt byggeaffald, herunder brudstykker af eternitplader, flere steder på ejendommen. Eternitplader og brudstykker heraf er delvis gravet ned, men også beliggende direkte på overfladen, se fotos i bilag 2. Forekomst af eternitpladerne er koncentreret omkring

gårdsplads, møddingplads og området vest for staldbygningerne, se situationsplan i bilag 1. Derudover der konstateret eternitstykker i én staldbygning. Grundejer oplyser, at han jævnlig opsamler synlige eternitstykker fra overfladen på gårdsplads, se foto 4 i bilag 1.

Det kan dog ikke udelukkes, at der også andre steder forekommer eternit.

[...]

Alle tre udtagne stikprøver af eternitpladerne (P1-P3) er asbestholdige og det vurderes, at alle eternitstykker på grunden er asbestholdige. Der er konstateret asbestholdige eternitstykker flere steder på ejendommen, både nedgravet, men også i overfladen. Der er også konstateret andet byggeaffald på ejendommen, herunder murbrokker, træbetonplader, stålplader, puds, plast og fliser. Der er ved den udførte stikprøveundersøgelse ikke konstateret maling på murbrokker eller puds.

Det kan ikke udelukkes, at der bliver frigivet asbestfibre fra de konstaterede asbestholdige brudstykker til det omkringliggende miljø og til udeluften.

Det anbefales, at der foretages en afgræsning af udbredelsen af asbestholdige materialer og der herefter foretages en afgravning og bortskaffelse af materialerne. Det vurderes umiddelbart, at der ikke kan udføres en ud- eller frasortering af de enkelte konstaterede brudstykker af asbestholdige eternitplader fra jorden og andet byggeaffald, hvorfor der må påregnes en relativ store mængde asbestholdigt affald blandet op med jord og andet byggeaffald. I et tidligere udarbejdet notat /8/ er mængden af asbestholdigt affald indledningsvis skønnet til at være på mellem 1.100 og 1.450 ton.

[...]

Alternativt kan der evt. udføres en forsvarlig afdækning af de områder, hvori der er konstateret asbest. Dette skal dog accepteres af og nærmere aftales med Aabenraa Kommune.”

Aabenraa Kommune fremsendte den 12. december 2019 varsel om påbud om at foretage undersøgelser af jordforurening til klager.

Aabenraa Kommune meddelte desuden den 19. december 2019 påbud om rømning samt afspærring af Ejendommen, jf. byggelovens § 18, stk. 1, idet kommunen vurderede, at ophold på Ejendommen ville være forbundet med sundhedsfare, medmindre ophold skete iført dertil egnet beskyttelsesudstyr. Frist for rømning var den 19. december 2019 og frist for afspærring den 20. december 2019.

Den 10. januar 2020 blev der afgivet en endelig skønserklæring i retssagen mellem køber og sælger. Det fremgår heraf, at skønsmanden havde udført en visuel besigtigelse af Ejendommen samt 15 prøvegravninger forskellige steder på matriklen. Skønsmanden konstaterede i den forbindelse følgende:

”Gårdspladsen - 4 stk. prøvegravninger:

Der er konstateret synlige brudstykker af eternitplader i overfladen (terræn)

I udgravningerne er der konstateret en del tegl og brokker samt brudstykker af eternitplader.

Areal vest for staldbygningerne - 9 stk. prøvegravninger:

Der er konstateret en del synligt byggeaffald på overfladen (terræn) bestående af murbrokker, lecablokke, betonfliser, træbetonplader, stålplader, plastic og

eternitplader.

I udgravningerne er der konstateret byggeaffald bestående af ovenstående og brudstykker af eternitplader. (med undtagelse af nedenstående udgravning)

I prøveudgravningen der er udført længst mod vest (nærmest jernbanen) er der i udgravningen konstateret byggeaffald bestående af tegl, træstykker og plastic.

Møddingspladsen - 2 stk. prøvegravninger:

I udgravningerne er der konstateret byggeaffald bestående af tegl og betonbrokker og en del knuste eternitplader.”

2.2 Den påklagede afgørelse

Aabenraa Kommune har den 30. januar 2020 med hjemmel i jordforureningslovens § 40, stk. 1, meddelt påbud om undersøgelse af en jordforurening på matr.nr. [Matrikelnummer1] på adressen [Adresse1], 6230 Rødekro.

Af afgørelsen fremgår det, at påbuddet omfatter følgende:

”Udgangspunktet for undersøgelsen kan være en historisk redegørelse for de aktiviteter, som kan have afstedkommet spredningen af asbestholdige byggematerialer på ejendommen.

Undersøgelsen skal have et omfang, så der er sikkerhed for at de områder, som er blevet forurenet med asbest, er omfattet og afgrænset. Oplæg til undersøgelse skal godkendes af Aabenraa Kommune inden udførelsen.

På baggrund af resultaterne skal der udarbejdes et eller flere afværgeforslag, som skal sikre, at forureningen ikke fremover vil udgøre en miljø- eller sundhedsmæssig risiko.

Undersøgelsen skal udføres af et uvildigt rådgiverfirma, med erfaring i jordforurening og asbest. Analyserne skal udføres på et akkrediteret laboratorium. Rapport med beskrivelse af undersøgelsen, analyseresultater, afgrænsning og afværgeforslag skal sendes til [Email1] **senest den 1. april 2020.**

Aabenraa Kommune vil på baggrund af undersøgelsen og afværgeforslagene vurdere hvilken form for afværgetiltag, der efterfølgende er behov for og

meddele tilhørende oprensningspåbud.”

Aabenraa Kommune har i undersøgelsespåbuddet vurderet, at byggematerialerne med overvejende sandsynlighed stammer fra nedrivning af dele af en staldbygning og fra udskiftning af tagbelægningen på flere bygninger på Ejendommen over nogle år omkring 2010. Kommunen har tidsbestemt aktiviteterne ud fra en række luftfotos fra årene 2008-2014. Kommunen har lagt til grund for afgørelsen, at der ikke er ansøgt om nedrivningstilladelse eller anmeldt byggeaffald for de gennemførte ændringer, og at byggeaffaldet øjensynligt ikke er bortskaffet i overensstemmelse med kommunens regulativer og anvisningsordninger.

På baggrund af rapporten fra [Virksomhed1] har Aabenraa Kommune desuden vurderet, at byggeaffaldet på ejendommen i det væsentligste er neddelt og henkastet, nedgravet og/eller udlagt på ejendommen, og at der er en alvorlig risiko for, at jorden er forurenet med asbestfibre i en grad, som udgør et miljø og sundhedsmæssigt problem.

Endelig har Aabenraa Kommune i påbuddet vurderet, at klager er forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1 og nr. 2. Kommunen har herved lagt vægt på, at klager har været ejer af Ejendommen i næsten 40 år, hvor der bl.a. er foretaget nedrivning af bygninger med asbestholdigt eternittag samt udskiftning af eternittag på flere bygninger, som ifølge BBR er registreret med fibercementtag fra en periode, hvor der udelukkende blev fremstillet eternit med asbest. Kommunen har desuden lagt vægt på, at der er påvist knuste eternitplader i samtlige bunker med byggeaffald, hvorfor kommunen vurderer, at knuste eternitplader er anvendt på lige fod med øvrigt materiale. Kommunen understreger i den forbindelse, at kommunen anser det for uforsvarligt at nedknuse, opbevare og anvende asbestholdig eternit som fyldmateriale på veje og gårdsplads samt ikke at sikre en korrekt håndtering og bortskaffelse af farligt affald i henhold til reglerne i asbestbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelsen.

2.3 Aabenraa Kommunes bemærkninger til klagen

Aabenraa Kommune har den 14. marts 2020 til klagen bemærket, at det er kommunens vurdering, at der er en rimelig grad af sikkerhed for, at de påviste asbestholdige materialer er spredt på og i jorden i den næsten 40-årige periode, hvor klager har ejet Ejendommen. De asbestholdige materialer er således spredt

i og på jorden i et omfang, som ifølge kommunen sandsynliggør, at det er sket over en længere periode. Hertil kommer, at der er objektiv dokumentation for, at der er håndteret store mængder asbestholdige materialer på Ejendommen i klagers ejertid, og at det efter kommunens opfattelse ikke er sandsynligt, at klager ikke har været vidende om, at byggematerialerne er blevet spredt/anvendt på Ejendommen.

Aabenraa Kommune har desuden bemærket, at der er tale om et undersøgelsespåbud, som er meddelt den, som er den mest sandsynlige forurener. Kommunen har først fået kendskab til det asbestholdige materiale i november 2019, og har ikke forholdt sig til, at forureningen ikke er blevet anmeldt tidligere. Kommune finder ikke anledning til at antage, at den nuværende grundejer har tilført det asbestholdige materiale til ejendommen.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1. Rette påbudsadressat
2. Tidspunktet for forureningen

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Aabenraa Kommunes afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Ad 1) Rette påbudsadressat

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 1, at miljømyndigheden kan påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., og nr. 2, at give de op-lysninger, som

har betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende en eventuel forurening.

Hvis vedkommende forurener er omfattet af § 41, stk. 3, nr. 1, følger det af jordforureningslovens § 40, stk. 2, 2. pkt., at påbud efter stk. 1 kan meddeles, uanset hvordan en mulig forurening er sket.

Som forurener anses i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, den, der i erhvervsmæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører. Forureningen, eller en del heraf, skal være sket i den pågældende driftsperiode.

Det fremgår af forarbejderne til jordforureningslovens § 40, at det med formuleringen "mulig forurener" og "eventuel forurening" i bestemmelsens stk. 1, 1. pkt. angives, at undersøgelsespåbud kan meddeles, når myndighederne har en begrundet mistanke om, at der er en forurening, der skal undersøges, og at den mulige forurening med overvejende sandsynlighed kan hidrøre fra den mulige forureners virksomhed eller anlæg.^[4]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger på baggrund af undersøgelsen af Ejendommen foretaget den 21. november 2019 samt skønserklæringen af 10. januar 2020 til grund, at kilden til asbestforureningen på Ejendommen ikke endeligt har kunnet fastlægges ved de udførte undersøgelser, og at forureningen ikke er endeligt afgrænset i jorden.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder dog ud fra en samlet vurdering af sagens oplysninger, at den konstaterede forurening med asbest med overvejende sandsynlighed stammer fra klagers aktiviteter på Ejendommen, og at klager dermed er rette påbudsadressat, jf. jordforureningslovens § 40, stk. 1, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevarerklagenævnet lagt vægt på, at klager efter det oplyste har ejet halvdelen af Ejendommen siden den 10. august 1978, og at klager overtog hele Ejendommen den 20. december 1988. Hertil kommer, at nævnet på baggrund af opslag i CVR-registret kan konstatere,^[5] at klager har drevet virksomhed på ejendommen siden 1. juli 1988.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har herudover lagt vægt på, at klager selv har oplyst, at klager i perioden 2008-2014 har foretaget nedrivning af en staldbygning samt en anden bygning i forlængelse af staldbygningen, samt

udskiftning af tag på en staldbygning, og at den nedrevne sidebygning havde eternittag, ligesom det udskiftede tag på staldbygningen var lavet af eternit.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at der ved undersøgelsen af 21. november 2019 samt skønserklæringen af 10. januar 2020 blev konstateret byggeaffald flere steder på Ejendommen, herunder på gårdspladsen, møddingspladsen og vest for staldbygningen, og at der blev påvist eternitplader blandet sammen med øvrigt byggeaffald bestående af murbrokker, lecablokke, betonfliser, træbetonplader, stålplader, plastik, tegl og træstykker. Hertil kommer, at der er påvist indhold af asbest i tre stikprøver udtaget af de fundne eternitplader. Nævnet bemærker hertil, at en del af byggeaffaldet, herunder eternitpladerne, er fundet tæt på den af klager nedrevne sidebygning samt den staldbygning, hvor klager har skiftet tag.

Endelig har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at nævnet på baggrund af luftfotos kan konstatere, at der i perioden 1995-2016 har været spredt diverse affald på Ejendommen, og at klager selv har oplyst, at klager har benyttet byggeaffald fra de nævnte byggearbejder til opfyldning på Ejendommen.

3.2.2 Ad 2) Tidspunktet for forureningen

Som nævnt i det foregående afsnit følger det af jordforureningslovens § 40, stk. 1, jf. § 39, at miljømyndigheden kan påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., at give de oplysninger, som har betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende en eventuel forurening.

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 2, 1. pkt., at påbud efter bestemmelsens stk. 1 kan meddeles, uanset hvornår en mulig forurening er sket, dog ikke, hvis den mulige udledning fra en forureners virksomhed eller anlæg er ophørt før den 1. januar 1992. Bestemmelsen i § 40, stk. 1, finder således anvendelse, hvis en forurening er sket løbende, og en del af denne løbende forurening er sket efter den 1. januar 1992, eller hvis en forurening er sket efter den 1. januar 1992.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at der i relation til undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 ikke gælder et krav om, at *den væsentligste del* af forureningen skal hidrøre fra perioden efter 1. januar 1992.

[6]

Ud fra de foreliggende oplysninger i sagen er det efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering ikke er muligt præcist at fastlægge, hvornår forureningen er sket. Nævnet finder dog, at forureningen på Ejendommen med overvejende sandsynlighed er sket løbende som et udslag af klagers aktiviteter på Ejendommen, og at forureningen med overvejende sandsynlighed er sket eller fortsat efter den 1. januar 1992.

Det fremgår således af sagens oplysninger, at der er tale om forurening med asbest, og at klager i perioden 2008-2014 har foretaget nedrivning af en staldbygning samt en anden bygning i forlængelse af staldbygningen, samt udskiftning af tag på en staldbygning, og at den nedrevne sidebygning havde eternittag, ligesom det udskiftede tag på staldbygningen var lavet af eternit. Hertil kommer, at nævnet på baggrund af luftfotos kan konstatere, at der hovedsageligt i perioden 1995-2016 har været spredt diverse affald på Ejendommen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på denne baggrund, at betingelserne for at meddele påbud efter jordforureningslovens § 40 er opfyldt i nærværende sag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at yderligere forureningsundersøgelser, herunder den i påbuddet nævnte historiske redegørelse, vil kunne bidrage til en mere præcis bestemmelse af forureningens omfang og udbredelse, og derved bidrage til med større sikkerhed at kunne fastlægge kilden samt datere forureningen med henblik på meddelelse af et eventuelt efterfølgende oprensningspåbud.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Aabenraa Kommunes afgørelse af 30. januar 2020 om påbud om undersøgelse af jordforurening med asbest på matr.nr. [Matrikelnummer1] på adressen [Adresse1], 6230 Rødekro.

Aabenraa Kommune fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Jf. de specielle bemærkninger til § 40 i forslag L183 til Lov om forurennet jord som fremsat den 10. februar 1999.

[5] <https://virk.dk/>

[6] Jf. bl.a. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 11. februar 2013 i sagsnr. NMK-11-00013 samt Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 31. maj 2024 i sagsnr. 22/08894.

Lovområder:

Jordforureningsloven